

Postanowienie z dnia 11 maja 2000 r.

III RN 165/99

Przepis art. 14 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 4, poz. 8), według którego zaskarżenie decyzji administracyjnych z powodu ich niezgodności z prawem stosuje się do decyzji wydanych w sprawach, w których postępowanie zostało wszczęte po wejściu w życie ustawy, tzn. po dniu 1 września 1980 r. (art. 18 tej ustawy), utracił moc prawną z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), tzn. z dniem 1 października 1995 r. (art. 16 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 67 oraz art. 69 tej ustawy).

Przewodniczący: SSN Andrzej Wasilewski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 11 maja 2000 r. sprawy ze skargi Jana Ł. n a decyzję Wojewody S. z dnia 4 czerwca 1998 r. [...] w przedmiocie nadania prawa własności gospodarstwa rolnego, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku z dnia 17 marca 1999 r. [...]

p o s t a n o w i ł :

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie.

U z a s a d n i e n i e

Naczelny Sąd Administracyjny-Ośrodek Zamiejscowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 17 marca 1999 r. [...] odrzucił skargę Jana Ł. na decyzję Wojewody S. z dnia 4 czerwca 1998 r. w przedmiocie nadania prawa własności gospodarstwa rolnego. W uzasadnieniu tego postanowienia Naczelny Sąd Administracyjny podniósł, że „zaskarżone rozstrzygnięcie jako podjęte w następstwie rozpoznania sprawy

wszczętej jeszcze przed poddaniem działań organów administracji kontroli Naczelnego Sądu Administracyjnego, nadal wyłączone jest spod kontroli sądowno-administracyjnej”. Bowiem „zaskarżona decyzja i poprzedzająca jej wydanie decyzja Kierownika Urzędu Rejonowego w E. z dnia 29 kwietnia 1998 r. są decyzjami rozstrzygającymi o wniosku skarżącego z dnia 20 lipca 1950 r.”. Tymczasem, jak wywiedziono w uzasadnieniu tego wyroku: „W myśl zaś art. 14 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 4, poz. 8 ze zm.), przepisy KPA o zaskarżaniu do sądu decyzji administracyjnych stosuje się w sprawach, w których postępowanie zostało wszczęte po wejściu w życie ustawy, tj. po dniu 31 stycznia 1980 r. Przepis powyższy nie utracił swej mocy z chwilą wejścia w życie nowej ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym z 11 maja 1995 r. (Dz.U. Nr 74, poz. 368), albowiem zgodnie z art. 67 obecnie obowiązującej ustawy o NSA, ustawa z 31 stycznia 1980 r. o NSA utraciła moc jedynie w zakresie uregulowanym nową ustawą, a ta nie zawiera regulacji w zakresie początkowej daty poddania kontroli sądowno-administracyjnej działań organów administracji publicznej”.

Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego pismem z dnia 28 września 1999 r. [...] wniósł rewizję nadzwyczajną od powyższego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku z dnia 17 marca 1999 r. [...], zarzucając mu rażąco naruszenie art. 2, art. 45 ust. 1, art. 77 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 16 pkt 1 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) oraz art. 2 i art. 5 dekretu z dnia 6 września 1951 r. o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw chłopskich na obszarze Ziemi Odzyskanych (Dz.U. Nr 46, poz. 340 – powoływanego nadal jako: dekret z 1951 r.) – wobec odmowy poddania sądowej kontroli decyzji administracyjnej wydanej w sprawie, do wszczęcia której nie był potrzebny wniosek obywatela, zaś pierwsza decyzja została wydana przez organ administracji pierwszej instancji w 1986 r. W konsekwencji rewizja nadzwyczajna wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia. W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podniesiono w szczególności, że art. 5 ust. 1 dekretu z 1951 r., który miał zastosowanie w rozpoznawanej sprawie, stanowił wyraźnie, iż: „W celu poświadczenia własności gospodarstwa rolnego i jego przynależności, powiatowa komisja ziemiska wydaje z urzędu akty nadania, które zawierają określenie osób uprawnionych oraz powierzchnię gruntów i innych składników gos-

podarstwa rolnego”, z czego wynika, że taki akt nadania powinien być wydany z urzędu i miał charakter deklaracyjny; dowodzi to, jak wywiedziono w uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej, że: „osoba, która spełniła warunki nabycia własności z samego prawa, określone w dekreście z 1951 r., jej następca prawny, a także – jak się wydaje – inna osoba, która ma w tym interes prawny, może – bez jakichkolwiek ograniczeń czasowych – poinformować właściwy organ o konieczności wykonania przez ten organ powinności określonej w art. 5 powołanego dekretu, o ile nie została ona dopełniona wcześniej”. Tymczasem jest poza sporem, że w przedmiotowej sprawie pierwsza decyzja w załatwieniu wniosku skarżącego z dnia 20 lipca 1950 r. wydana została dopiero w 1986 r. Ponadto, w opinii rewizji nadzwyczajnej, przy rozpoznawaniu niniejszej sprawy Naczelny Sąd Administracyjny powinien uwzględnić konsekwencje wejścia w życie nowej Konstytucji RP (w szczególności zaś art. 2, art. 32, art. 45, art. 77 ust. 2, art. 175 i art. 184 Konstytucji RP).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna.

Wbrew pogładowi prawnemu wyrażonemu w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodka Zamiejscowego w Białymstoku z dnia 17 marca 1999 r. [...], art. 14 ustawy z dnia 31 stycznia 1980 r o Naczelnym Sądzie Administracyjnym oraz o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. Nr 4, poz. 8), wedle którego „zaskarżenie decyzji administracyjnych z powodu ich niezgodności z prawem stosuje się do decyzji wydanych w sprawach, w których postępowanie zostało wszczęte po wejściu w życie niniejszej ustawy”, tzn. po dniu 1 września 1980 r. (art. 18 tej ustawy), utracił moc prawną z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), czyli z dniem 1 października 1995 r. (art. 67 w związku z art. 69 ustawy o NSA). Bowiem, stosownie do dyspozycji art. 16 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 34 i art. 35 ustawy o NSA, dopuszczalność wniesienia skargi do Naczelnego Sądu Administracyjnego na decyzje administracyjne nie została ograniczona cezurą czasową dotyczącą daty wszczęcia postępowania administracyjnego, w wyniku którego wydana została zaskarżona decyzja. Z tej przyczyny należało stwierdzić, że zaskarżone postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego rażąco naruszyło nie tylko art. 16 ust. 1 pkt 1 ustawy o NSA, ale w konsekwencji

także konstytucyjnie gwarantowane prawo do sądu (art. 45 ust. 1 i art. 77 ust. 2 Konstytucji RP).

Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd Najwyższy na podstawie art. 236 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483) oraz art. 393¹³ § 1 KPC w związku art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego, rozporządzeń Prezydenta Rzeczypospolitej - Prawo upadłościowe i Prawo o postępowaniu układowym, Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.) orzekł, jak w sentencji.

=====